

Poa i Reirimete, i ahua mama ai hoki te mahi a Tianara Pura. Hui katoa nga tangata a Tianara Pura i mate, i taotu, i riro herehere, i tona haerenga ki te whakaora i Reirimete, e tata ana ki te 5000.

I muri o te oranga o Reirimete, ka puta te kupu a te Kawanatanga kia haere a Tianara Waiti hei kai-whakahaere mo te ope a te Ingarihi i te pito ki te tonga, kia riro hoki i a Tianara Pura te whakahaere o te pito ki te rawhiti, ara o te takiwa ki Reirimete: ko Tianara Rapata hoki kei te hauauru. I mua atu o tona haerenga, ka tu a Tianara Waiti ki te poroporoaki ki nga tangata o Reirimete. Tino nui atu te aroha o taua iwi ki to ratou rangatira, kaore i taea e etahi te pupuri te roimata. Ko ta matou tumanako kia pera te hinganga o te Poa i a Tianara Waiti i te tonga, me to ratou hinganga ki Reirimete.

MAWHEKINGI.

Kia nui noa atu nga whakamihii mo te kaha o tenei pa iti. Ka maha nga whakaekenga a te Poa, kaore ano kia hinga. I te 18 o nga ra o Pepuere nei ka kekiritia ano taua pa e te Poa. I pobehehia tera taua pa e horo, otira kei te tu tonu inaianei. I tenei riri e 40 o te Poa i mate rawa, tokotoru ano o te Ingarihi. I runga i tenei ahua, tino nui atu te wehi o te Poa ki te taupeki i taua pa, ahakoa e 800 tonu nga hoia o roto. E kore rawa taua ope e whakaae kia riro herehere ratou i te Poa engari ka whawhai ratou a taea noatia te mutanga. Nui atu te whakamihii o taua ope ki to ratou rangatira, kia Kanara Pawera, he pii, he tika no te whakahaere, he toa hoki. Ko tetahi tenei o nga mea whakamiharo o tenei whawhai. Tae ana ki nga iwi o te tuawhenua o Iuropi te whakamiharo, ara ki nga iwi e kino nui ana ki te Ingarihi. Ko tetahi ano hoki tenei o nga mea o tenei whawhai e mau tonu i roto i nga tatai korero o te Kingitanga o Ingaringi mo nga whakatipuranga e tu mai nei. Kei te tata atu a Mawhekingi ki Piritoria, na reira i kore ai e taea te tuku he ope iti kia haere ki te whakaora, heoi ano ka tatari kia tae ra ano te ope nui.

PITOPITO KORERO O TE WHAWHAI.

I te whawhai ki Kutturana (Koodoosrand) ka tu a Tianara Maketanara, te kai-whaka-

haere o nga hoia Kotarani. He nui te pouri o taua ope i tona tuinga, he tangata toa hoki ia, he tangata mohio ki te whakahaere whawhai. Otira he nui te koa o ana hoia i te rongonga i te kupu a te takuta. Kaore i tino kino rawa taua tu, e kore e roa ka kaha ano ia ki te hapa i tana hoari.

E mea ana te Poa tenei ake te ra e tino hinga ai te Ingarihi, e tae ai hoki a Kurutia, to ratou Tumuaki, ki Rapana whaka-kingitia ai. Katahi ano te waha!

He nui te pouri o nga iwi o te tuawhenua o Iuropi ki te hinganga o te Poa i raro i a Tianara Koroni, ki te oranga hoki o Reirimete. I mea nga Nu-pepa o Wiwi, o Tianani, o Rubia, kia whakarurururu te whawhai. I pobehe ratou i te tuatahi ra, tera e rurururu te Ingarihi i te Poa. Otira, kaore i roa te whawhaitanga kua ahua rurururu noa te Poa. Kaore ano kia tae etahi o nga mano hoia a te Ingarihi ki Awherika. Kei te whakatere inaianei, kaore he mutunga mai o te haere. E kore e rokohanga e etahi te whawhai.

I te timatanga o te whawhai tae mai ki te 12 o nga ra o tenei marama (Mahe) ka peni te tokomaha o te Ingarihi kua mate, taotu, riro herehere, mate turoro:

I mate rawa	...	...	...	2410
Nga taotu	...	...	...	8747
I riro herehere	...	...	...	3482
I mate turoro	...	...	...	1020
Hui katoa				<u>15,677</u>

Ko te tino kaute tika tenei. Ka marama hoki i tenei kaute te tokomaha o nga tangata i mate turoro. Ko te nuinga o enei tangata no Reirimete, i pangia hoki taua pa e te piwa i te takiwa e haia ana e te Poa. Kua tino mahue atu taua pa inaianei i runga i te kino.

He hinganga iti nei no te Ingarihi ka whakarahia haeretia e ona hoia-riri, nawai-a tae rawa ake ki etahi iwi o te ao ka pena noa atu te nui. I peni nga korero o tetahi Nupepa o Haina:

"Kua hinga te Ingarihi i te Poa, tetahi parekura nui. I haia e te Poa nga mauao o te Ingarihi, mau ake e 40 nga mauao nui."

Ko Amerika anake rawa ko Itari nga kingitanga i koa i te hinganga o Tianara Koroni ratou ko taua ope, i te oranga hoki o Reirimete. I patu waea te Kingi o Itari kia Kuini Wikitoria, he whakaatu i tona koa ki te toanga o Ingaringi.